

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžrk/4/2018
Identifikačné číslo spisu: 4016200327
Dátum vydania rozhodnutia: 11.07.2019
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4016200327.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Petra Melichera a členiek senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a JUDr. Eriky Šobichovej, v právnej veci žalobkyne: B. W., I.. XX.XX.XXXX, Ž.S. XXXXX/X, Z., právne zastúpená: advokátska kancelária LawService, s. r. o., Stráž 3/223, Zvolen, IČO: 36 861 723, proti žalovanému: Okresný úrad Nitra, Štefánikova trieda 69, Nitra, za účasti: B. O., nar. XX.XX.XXXX, B. X. XX, I. - X., právne zastúpený: JUDr. Peter Havlík advokátska kancelária s. r. o., Damborského 13, Nitra, o správnej žalobe zo dňa 07.04.2016 proti rozhodnutiu - oznámeniu žalovaného č. OU-NR-OOP5-2016/006587-4 Vo 10/2016-4 zo dňa 28.01.2016 a rozhodnutiu Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru č. V 5773/2015-23 zo dňa 18.11.2015, v konaní o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, č. k. 11S/84/2016-82 zo dňa 11.10.2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Žalobkyni p r i z n á v a náhradu trov kasačného konania voči žalovanému.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“ alebo „správny súd“) zrušil rozhodnutie - oznámenie Okresného úradu Nitra, odboru opravných prostriedkov, referátu katastra nehnuteľností č. OU-NR-OOP5-2016/006587-4, Vo 10/2016-4 zo dňa 28.01.2016 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Konanie v časti o preskúmanie správnosti rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru č. V 5773/2015-23 zo dňa 18.11.2015 zastavil podľa § 99 písm. a/ Správneho súdneho poriadku. O trovách konania Krajský súd rozhodol tak, že účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

2. V dôvodoch rozsudku poukázal na to, že v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky môže okresný úrad ako štátny orgán konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

3. Úlohou správneho súdu v predmetnej veci bolo posúdiť, či žalovaný ako odvolací správny orgán postupoval v súlade so zákonom, keď v podaní pod č. OU-NR-OOP5-2016/006587-4 Vb 10/2016-4 zo dňa 28. 01. 2016 označenom ako „odvolanie zo dňa 22.12.2015 - oznámenie o vybavení podania“ žalobkyni oznámil, že jej odvolanie zo dňa 22.12.2015 (podané osobne dňa 22.12.2015) proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa pod č. V 5773-23 zo dňa 18.11.2015 bolo podané po uplynutí zákonom stanovenej lehoty, teda oneskorene a nezistil ani dôvod na uplatnenie postupu podľa ust. § 60 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, teda na obnovu konania alebo zmenu, príp. zrušenie rozhodnutia mimo odvolacieho konania.

4. Poukázal na to, že v prejednávanej veci z doručenky pripojenej k rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa č. V 5773/2015-23 zo dňa 18.11.2015 (ktorým správny orgán prvého stupňa podľa ust. § 31b ods. 1 písm. f/ zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov zastavil konanie o návrhu na vklad práva do katastra nehnuteľností) vyplynulo, že zásielka s týmto rozhodnutím bola doručovaná žalobkyni doporučené do vlastných rúk s opakovaným doručovaním prvýkrát dňa 30.11.2015 (neúspešne) na F. Ž. XXXX/X, Z.. Z pripojenej doručenky ďalej vyplynulo, že pri predtlačí na doručenke pod bodom 2. „opakované doručenie“ je uvedený dátum 01.12.2015 a tento istý dátum je uvedený i pri predtlačí pod bodom 3. „deň uloženia zásielky“ Žalobkyňa si zásielku s rozhodnutím zo dňa 18.11.2015 osobne prevzala dňa 14.12.2015, čo potvrdila svojim podpisom a na predmetom rozhodnutí je vyznačený dátum nadobudnutia právoplatnosti dňom 21.12.2015. Dňa 22.12.2015 bolo správny orgán prvého stupňa doručené odvolanie žalobkyne zo dňa 22.12.2015 proti vyššie označenému rozhodnutiu, čo vyplýva z prezentačnej pečiatky správneho orgánu.

5. Správny súd posudzoval, či žalovaný postupoval v súlade so zákonom (ust. § 24 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov účinnom do 30.06.2016, resp. až do 30.06.2017), keď žalobkyni neformálnym podaním zo dňa 28.01.2016 oznámil, že rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa zo dňa 18.11.2015 jej bolo s poukazom na vyššie uvedené zákonné ustanovenie doručené dňa 04.12.2015 fikciou doručenia a odvolanie proti nemu podala oneskorene, teda po uplynutí zákonom stanovenej lehoty na jeho podanie.

6. Ďalej súd uviedol, že z postupu žalovaného v predmetnej veci vyplýva, že vo vzťahu k žalobkyni pri doručovaní zásielky s rozhodnutím zo dňa 18.11.2015 uplatnil postup podľa ust. § 24 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov. V tomto ustanovení sa upravuje spôsob tzv. náhradného doručenia, resp. fikcia doručenia písomnosti. Ide o právnu fikciu, že za podmienok ustanovených v zákone sa zásielka považuje za doručenú, aj keď to tak v skutočnosti nie je.

7. Poukázal na to, že podmienkou vzniku fikcie doručenia písomnosti je však zachovanie predpísaného postupu doručovateľom a tiež to, aby sa adresát, ktorý nebol doručovateľom zastihnutý, v mieste doručenia zdržiaval. Predpísaný postup s poukazom na ust. § 24 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov účinnom do 30.06.2017 znamená, že:

- bol vykonaný neúspešný pokus o doručenie (v konkrétnom prípade sa tak stalo 30.11.2015 ako vyplýva z doručenky) s výzvou o opakované doručovanie v určený deň a hodinu (toto však už z predloženej doručenky nevyplýva),
- bolo vykonané opakované doručovanie s vyznačením dňa, kedy sa tak stalo,
- zásielka bola uložená s vyznačením dňa, kedy sa tak stalo.

8. V súvislosti s uplatnením náhradného doručenia písomnosti podľa ust. § 24 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov účinnom do 30.06.2017 však správny súd dal do pozornosti žalovaného skutočnosť vyplývajúcu z doručenky pripojenej k rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa zo dňa 18.11.2015, a to, že k reálnemu prevzatiu zásielky s rozhodnutím zo strany žalobkyne došlo dňa 14.12.2015, teda v úložnej dobe na prevzatie zásielky. Doručenka v tomto prípade preukazuje, že došlo k faktickému fyzickému prevzatiu zásielky žalobkyňou. Správny súd taktiež poukázal i na novšiu judikatúru Najvyššieho súdu SR (napr. rozhodnutia v konaní pod sp. zn.

3Sžp/6/2013 zo dňa 17. 09. 2013, 4Sžo/67/2014 zo dňa 06.10.2015, 4Sžo/85/2015 zo dňa 01.03.2016, 3Sžo/101/2015 zo dňa 30.03.2016, 6Sžo/81/2015 zo dňa 25.01.2017, 3Asan/2/2016 zo dňa 22.02.2017, 3Sžo/245/2015 zo dňa 25.04.2017), z ktorej vyplýva uprednostnenie faktického doručenia zásielky pred fiktívnym doručením v zmysle ust. § 24 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov účinnom do 30.06.2017 s akcentom na princíp právnej istoty.

9. Správny súd v tejto súvislosti poukázal i na ust. § 25 ods. 2, 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov účinnom do 30.06.2017, ktoré upravuje inštitút náhradného doručenia pri doručovaní právnickým osobám a podnikateľom - fyzickým osobám tak, že „písomnosť sa považuje po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky správne orgánu za doručeníu, a to aj vtedy, ak ten, kto je oprávnený konať za právnickú osobu, resp. podnikateľ - fyzická osoba sa o tom nedozvie.“ Obdobným spôsobom bola otázka doručovania právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom upravená i v ust. § 48 ods. 2, 3 OSP v znení účinnom do 30.06.2016, keď sa zásielka „považuje po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručeníu, a to aj vtedy, ak ten, kto je oprávnený konať za právnickú osobu, resp. fyzická osoba, ktorá je podnikateľom o tom nedozvie.“

10. Taktiež bolo potrebné poukázať i na právnu úpravu ust. § 24 ods. 2 (veta tretia) vyššie citovaného zákona v znení účinnom od 01.07.2017, zavedenú zákonom č. 149/2017 Z. z., ktorým sa mení zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov. Táto nová právna úprava mení fikciu doručenia do vlastných rúk pre občanov - fyzické osoby na novú fikciu, v zmysle ktorej, ak si adresát nevyzdvihne písomnosť počas uloženia na pošte, písomnosť sa považuje za doručeníu dňom vrátenia nedoručenej zásielky správne orgánu, aj keď sa adresát o tom nedozvedel. V zmysle tejto novely nastáva zmena fikcie doručenia v tom, že v prípade prevzatia uloženej písomnosti na pošte sa bude považovať za deň doručenia deň reálneho prevzatia tejto písomnosti na pošte. Tieto právne úpravy v súvislosti s uplatnením fikcie doručenia zhodne kladú, resp. kládli dôraz na vrátenie nedoručenej zásielky.

11. Správny súd uviedol, že v danej veci z obsahu predloženého administratívneho spisu nevyplývalo, že sa zásielka vrátila správne orgánu ako nedoručená, ale žalobkyňa doručované rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa zo dňa 18.11.2015 reálne prevzala v úložnej dobe dňa 14.12.2015. Žalovaný, resp. správny orgán prvého stupňa sa touto skutočnosťou nezaoberali a žiadnym spôsobom ju nevyhodnotili. Najvyšší súd SR i Ústavný súd SR vo svojich rozhodnutiach zaujali názor, že v prípade, ak si adresát zásielky (v tomto prípade žalobkyňa) túto osobne prevezme na pošte, je vylúčené aplikovať inštitút náhradného doručenia. Takýto postup by bol v rozpore s účelom a zmyslom ustanovenia upravujúceho inštitút náhradného doručenia, ako aj v rozpore s princípom právnej istoty.

12. Žalovaný podľa názoru súdu pochybil, keď uplatniac fikciu náhradného doručenia zásielky (napriek reálnemu doručeniu zásielky v odbernej lehote dňa 14.12.2015), posúdil odvolanie žalobkyne proti rozhodnutiu zo dňa 18.11.2015 ako oneskorene podané bez tohto, aby sa zaoberal reálnym doručením zásielky žalobkyňi. Žalobkyňa mohla byť takýmto postupom žalovaného ukrátená na svojich právach, lebo v rozpore s vyššie citovanými právnyimi predpismi jej bola odňatá možnosť na prejednanie podaného odvolania. K aplikácii zákonných ustanovení o náhradnom doručovaní môže dôjsť iba v prípade, ak nedošlo k reálnemu doručeniu.

13. Uviedol, že nakoľko žalovaný nereflektoval na skutočnosť, že žalobkyňa dňa 14.12.2015 reálne prevzala rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa zo dňa 18.11.2015, je potrebné konštatovať, že otázku doručovania rozhodnutia, ktorá je skutkovou otázkou nesprávne právne posúdil, keď aplikoval ust. § 24 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov účinnom do 30.06.2017 napriek tomu, že na to neboli splnené podmienky, pričom toto ustanovenie si v predmetnej veci nesprávne vysvetlil. Uvedené zistenie je dôvodom na zrušenie žalobou napadnutého rozhodnutia - oznámenia žalovaného zo dňa 28.01.2016 podľa ust. § 191 ods. 1 písm. c/ SSP a vrátenie veci žalovanému na ďalšie konanie.

14. Poukázal na to, že v ďalšom konaní bude povinnosťou žalovaného postupovať vo vyššie

naznačenom smere a vysporiadať sa so skutočnosťou reálneho - faktického doručenia rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa žalobkyni dňa 14.12.2015, teda v úložnej dobe a v tejto súvislosti posúdiť otázku včasnosti podania odvolania proti tomuto rozhodnutiu. Pokiaľ bolo teda žalobkyni rozhodnutie doručené dňa 14.12.2015, lehota 15 dní na podanie odvolania začala plynúť dňom 15.12.2015 a uplynula dňom 29.12.2015. Žalobkyňa v tejto lehote dňa 22.12.2015 (podľa prezentačnej pečiatky správneho orgánu prvého stupňa) doručila správnemu orgánu prvého stupňa odvolanie zo dňa 22.12.2015, čo znamená, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote a bude potrebné ďalej postupovať podľa príslušných ustanovení zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, ktoré upravujú odvolacie konanie a pri splnení ďalších zákonom stanovených podmienok meritórne rozhodnúť o odvolaní žalobkyne.

II.

Kasačná sťažnosť, vyjadrenia

15. Proti právoplatnému rozsudku podal žalovaný kasačnú sťažnosť v zákonom stanovenej lehote a žiadal, aby Najvyšší súd SR napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie alebo aby konanie zastavil s poukazom na § 462 ods. 1 SSP. Mal za to, že krajský súd nesprávne vec právne posúdil.

16. Ku konštatovaniu krajského súdu, že vo veci neboli splnené podmienky pre uplatnenie fikcie doručenia, nakoľko na doručenke nie je osobitne vyznačený dátum opakovaného doručovania a osobitne dátum uloženia zásielky, žalovaný poukázal na bod 5.2.2. ods. 2 Poštových podmienok a uviedol, že deň neúspešného opakovaného doručenia je totožný s dňom uloženia zásielky, preto nemožno konštatovať, že k opakovanému pokusu o doručenie nedošlo len z dôvodu, že ten istý dátum je uvedený na doručenke cez oba riadky.

17. Podľa názoru sťažovateľa možno bez ďalšieho konštatovať, že k vzniku fikcie nedošlo z dôvodu, že podľa tvrdenia súdu nebol zachovaný predpísaný postup doručovateľom.

18. K judikatúre Najvyššieho súdu SR na ktorú vo svojom rozhodnutí poukazoval krajský súd uviedol, že 5 zo 7 rozsudkov nebolo vynesenej v čase vydania preskúmaného oznámenia žalovaného. Tiež poukázal na to, že aj samotný najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach konštatoval, že judikatúra najvyššieho súdu nebola vo veci uplatnenia fikcie doručenia v zmysle § 24 ods. 2 správneho poriadku jednotná.

19. Žalovaný poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sžd/5/2013, v ktorom sa najvyšší súd nestotožnil so záverom krajského súdu, že pokiaľ žalobca zásielku reálne prevzal, nie je možné aplikovať fikciu doručenia. Taktiež žalovaný poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Sžd/20/2011 z 25.04.2012, v ktorom najvyšší súd uviedol, že ak sú splnené všetky zákonom stanovené podmienky, považuje sa posledný deň trojdňovej lehoty uloženia zásielky za deň jej doručenia, a to aj v prípade, že sa adresát o uložení zásielky nedozvedel, prípadne sa o uložení zásielky dozvedel, ale si ju vyzdvihol až po uplynutí tejto trojdňovej lehoty. Žalovaný tiež poukázal aj na názor najvyššieho správneho súdu Českej republiky vyjadrený v rozhodnutí sp. zn. 4As/67/2005 z 30.11.2006 podľa ktorého citované ustanovenie správneho poriadku spája danú fikciu s márnym uplynutím trojdennej lehoty, behom ktorej nedôjde k vyzdvihnutiu zásielky a nie nevyzdvihnutie si zásielky vôbec.

20. Žalovaný uviedol, že úpravou tzv. náhradného doručovania zákonodarca sledoval cieľ a účel odstrániť určité prípady právnej neistoty spôsobenej bezdôvodným neprebratím zásielok adresátom a zabrániť snahám spôsobiť prieťahy v konaní. Podmienkou vzniku fikcie doručenia a písomností je zachovanie predpísaného postupu doručovateľom a to, aby sa adresát, ktorý nebol doručovateľom zastihnutý v mieste doručenia zdržiaval. Žalobkyňa nenamietala, že by sa v mieste doručenia v čase doručovania nezdržiavala, preto táto skutočnosť nie je v tomto konaní sporná.

21. Žalovaný zdôraznil, že k legislatívnej zmene v znení § 24 ods. 2 Správneho poriadku ohľadne fikcie

doručovania, tak aby bol plne zohľadnený deň prevzatia uloženej písomnosti na pošte, došlo až novelou zákona č. 149/2017 Z. z. s účinnosťou od 01.07.2017. Poukázal aj na dôvodovú správu k uvedenému zákonu, kde sa uvádza, že súčasná právna úprava fikcie doručovania do vlastných rúk je voči občanom Slovenskej republiky ako adresátom písomnosti správnych orgánov - nespravodlivá a to najmä z dôvodu, že v prípade, ak si občan vyzdvihne na pošte písomnosť, napríklad 18-ty deň od uloženia, má sa správne za to, že mu bola písomnosť doručená až tretí deň lehoty, a teda napríklad v prípade všeobecnej lehoty správneho súdneho poriadku dĺžka 15 dní, mu vlastne plynie v správnom konaní v posledný deň lehoty na podanie odvolania voči prvostupňovému rozhodnutiu správneho orgánu. Ďalej bolo v dôvodovej správe uvedené, že v prípade prevzatia uloženej písomnosti na pošte, sa bude považovať za deň doručenia deň reálneho prevzatia tejto písomnosti na pošte (čo sa pred novelou po troch dňoch uloženia občanom nezohľadňovalo, a to aj v prípade, ak si adresát zásielku počas uloženia na pošte prevzal).

22. Žalovaný v kasačnej sťažnosti namietal, že krajský súd rozhodol nad rozsah žaloby, keď bez dokazovania urobil úsudok správnosti doručky a postupu doručovateľa. Poukázal na to, že žalobkyňa nenamietala že z doručky by mal vyplývať určený deň a hodina opakovaného doručenia, že reálne prevzatie zásielky má prednosť pred fikciou doručenia. Žalovaný tiež namietal, že krajský sa v odôvodnení rozsudku nevysporiadal so zrejmovou skutočnosťou, že vrátenie veci žalovanému na ďalšie konanie je nevykonateľné z dôvodu, že aktuálnym vlastníkom predmetných nehnuteľností je už spoločnosť MH INVEST, s. r. o.. Tiež namietal, že nový vlastník nehnuteľností nebol účastníkom konania v prejednávanej veci a rozhodnutie v tomto konaní nie je pre neho právne záväzné.

23. Žalovaný poukázal na rozpor medzi jednotlivými označeniami žalovaného správneho orgánu. Taktiež namietal ústne späťvzatie žaloby v časti o preskúmanie rozhodnutia Okresného úradu Nitra č. V 5773/2015-23 z 18.11.2015.

24. Žalobkyňa podala vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti, pričom sa stotožnila so závermi napadnutého rozsudku a navrhla kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietnuť. Podľa názoru žalobkyne splnenie podmienok pre vznik fikcie doručenia podľa § 24 ods. 2 Správneho poriadku je potrebné, aby bol adresát upozornený na následný pokus o doručenie s uvedením dňa a hodiny a tiež musí byť zrejmé, ktorým dňom bola zásielka na pošte uložená. Žalobkyňa poukázala na potrebu ústavne komfortného výkladu zákonov, pričom výklad a interpretácia právnej normy musí byť v súlade s jej zmyslom a účelom. Taktiež zdôraznila, že v prejednávanej veci je rozhodujúca skutočnosť, že došlo k reálnemu prevzatiu zásielky.

III.

Konanie pred kasačným súdom, právne názory najvyššieho súdu

25. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd postupom podľa § 452 a nasl. Správneho súdneho poriadku preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Kasačný súd tak rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 455 Správneho súdneho poriadku, keď deň vyhlásenia rozhodnutia 11. júla 2019 bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a internetovej stránke Najvyššieho súdu SR www.nsud.sk (§ 137 ods. 2 a 3 Správneho súdneho poriadku).

26. Predmetom preskúmania v prejednávanej veci bolo oznámenie o vybavení podania č. OU-R-OOP5-2016/006587-4 Vb 10/2016-4 zo dňa 28.01.2016, ktorým žalovaný ako druhostupňový orgán verejnej správy vyrozumel žalobkyňu, že jej odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru č. V XXXX/XXXX-XX zo dňa XX.XX.XXXX bolo podané oneskorene.

27. Z predloženého administratívneho spisu žalovaného najvyšší súd zistil, že Okresný úrad Nitra, katastrálny odbor ako orgán verejnej správy I. stupňa rozhodnutím č. V XXX/XXXX-XX zo dňa XX.XX.XXXX podľa § 31b ods. 1 písm. f/ zákona č. 1162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností zastavil

konanie o návrhu na vklad práva do katastra nehnuteľností podľa kúpnej zmluvy č. 2105/7/15/123-1 uzavretej medzi účastníkom konania B. O. a žalobkyňou predmetom prevodu ktorej boli - nehnuteľnosť označená ako parcela registra E č. XXX/X orná pôda o výmere 755 m² zapísaná na liste vlastníctva č. XXXX v katastrálnom území X..

28. Rozhodnutie Okresného úradu, katastrálny odbor č. V 5773/2015-23 zo dňa 18.11.2015 bolo doručované žalobkyňi doporučené do vlastných rúk s opakovaným doručením, keď oba pokusy o doručenie (dňa 30.11.2015 a dňa 01.12.2015) boli neúspešné. Po druhom neúspešnom pokuse o doručenie bola zásielka s rozhodnutím uložená dňa 01.12.2015 na pošte. Žalobkyňa si zásielku s predmetným rozhodnutím osobne prevzala dňa 14.12.2015, čo potvrdila na doručeníke svojim vlastnoručným podpisom. Proti rozhodnutiu Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor č. V-5773/2015-23 zo dňa 18.11.2015 žalobkyňa podala dňa 22.12.2015 odvolanie.

29. Oznamením o vybavení podania č. OU-NR-OOP5-2016/006587-4 Vb 10/2016-4 zo dňa 28.01.2016 Okresný úrad Nitra odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností ako druhostupňový orgán verejnej správy vyrozumel žalobkyňu, že jej odvolanie bolo podané oneskorene po márnom uplynutí 15-dňovej zákonnej lehoty. Žalovaný v tomto oznámení poukázal na to, že rozhodnutie Okresného úradu, katastrálny odbor č. V 5773/2015-23 zo dňa 18.11.2015 bolo žalobkyňi v zmysle § 24 ods. 2 správneho poriadku právne doručené dňa 04.12.2015 tzv. fikciou doručenia (nevyzdvihnutím zásielky do troch dní od uloženia), aj keď si ho táto prevzala následne aj fyzicky dňa 14.12.2015. Lehota na podanie odvolania podľa žalovaného žalobkyňi uplynula dňa 21.12.2015 (pondelok), kedy bolo možné najneskôr podať včasné odvolanie. Žalobkyňa však až dňa 22.12.2015 (utorok) svoje odvolanie osobne doručila Okresnému úradu Nitra, katastrálnemu odboru.

30. Na základe podanej žaloby Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom uvedené oznámenie žalovaného o vybavení podania dôvodov vyššie uvedených zrušil a vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

31. Úlohou Najvyššieho súdu SR ako kasačného súdu bolo v medziach podanej kasačnej sťažnosti posúdiť správnosť právnych záverov krajského súdu, ktorý po preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného dospel k záveru o nesprávnom právnom posúdení vecí žalovaným.

32. Spornou otázkou prejednávanej veci bolo splnenie podmienok na vznik fikcie doručenia. Ako už bolo uvedené prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu bolo po opakovanom neúspešnom pokuse o doručenie (v dňoch 30.11.2015 a 01.12.2015) uložené dňa 01.12.2015 na pošte, pričom žalobkyňa si zásielku s predmetným rozhodnutím osobne prevzala dňa 14.12.2015. Žalobkyňa považuje za deň doručenia, deň osobného prevzatia rozhodnutia na pošte, pričom tento deň je rozhodujúci na začatie plynutia odvolacej lehoty. Žalovaný však za deň doručenia prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu považuje tretí deň od uloženia zásielky na pošte, nakoľko si žalobkyňa v tejto lehote rozhodnutie nevyzdvihla a v súlade s § 24 ods. 2 správneho poriadku nastala tzv. fikcia doručenia.

33. Podľa ustanovenia § 24 ods. 1 - 3 Správneho poriadku účinného v čase doručovania prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu dôležité písomnosti, najmä rozhodnutia, sa doručujú do vlastných rúk adresátovi alebo osobe, ktorá sa preukáže jeho splnomocnením na preberanie zásielok.

34. Ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

35. Ak adresát bezdôvodne odoprel písomnosť prijať, je doručená dňom, keď sa jej prijatie odoprelo; na to musí doručovateľ adresáta upozorniť.

36. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v otázke právneho posúdenia splnenia podmienok na vznik fikcie doručenia v zmysle § 24 ods. 2 vety tretej správneho poriadku v prejednávanej veci stotožnil s názorom krajského súdu vyjadreným v napadnutom rozsudku.

37. Najvyšší súd súhlasí so žalovaným, že v minulosti bol právny názor najvyššieho súdu na vznik fikcie doručenia v podstate zhodný s názorom žalovaného, keď za splnenia zákonom predpísaného postupu bola zásielka nevyzdvihnutá do troch dní od jej uloženia na pošte považovaná tretím dňom od jej uloženia za doručenú. Avšak v prejednávanej veci nemôže najvyšší súd neprihliadnuť na novšiu judikatúru najvyššieho súdu, tak ako ju vo svojom rozsudku citoval aj krajský súd, v ktorej najvyšší súd v záujme zachovania právnej istoty dospel k záveru, že v prípade, ak si adresát zásielku osobne prevezme na pošte v odbernej lehote, je vylúčené aplikovať inštitút náhradného doručenia, pretože takýto postup by bol v rozpore s účelom a zmyslom inštitútu náhradného doručenia, ako aj v rozpore s princípom právnej istoty.

38. Uvedený právny názor vo svojich rozhodnutiach (napr. sp. zn. 3Sžp/6/2013 zo 17.09.2013, sp. zn. 4Sžo/67/2014 zo 06.10.2015, sp. zn. 4Sžo/85/2015 z 01.03.2016, sp. zn. 3Sžo/101/2015 z 30.03.2016, sp. zn. 6Sžo/81/2015 z 25.01.2017, sp. zn. 3Sžo/245/2015 z 25.04.2017) najvyšší súd okrem vlastných vyslovených záverov oprel aj o nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 65/2010-49 z 27.10.2010, v ktorom ústavný súd uviedol, že „... Využitie fikcie doručenia podľa poslednej vety citovaného ustanovenia § 24 ods. 2 správneho poriadku prichádza do úvahy iba v prípade splnenia všetkých týmto ustanovením stanovených zákonných predpokladov, t. j. preukázanie skutočnosti, že adresát zásielky určenej do vlastných rúk sa v čase jej doručovania v mieste doručovania aj skutočne zdržoval, a teda mal aj reálnu možnosť dozvedieť sa o pokusoch poštového doručovateľa predmetnú zásielku mu doručiť (napr. stanovisko uverejnené v periodiku Zo súdnej praxe č. 4/2001), tiež preukázanie, že poštový doručovateľ dodržal postup pri doručovaní zásielky adresovanej do vlastných rúk, pretože ak napr. poštový doručovateľ po prvom neúspešnom doručovaní zásielky určenej do vlastných rúk zásielku ihneď uložil na pošte bez toho, aby sa pokúsil ju doručovať opakovane po tom, ako o tom adresáta vhodných spôsobom upovedomil, nemôže dôjsť k naplneniu zákonných podmienok na uplatnenie fikcie doručenia (napr. Výber rozhodnutí a stanovísk najvyššieho súdu 1/1971, Zborník stanovísk, správ a rozhodnutí a stanovísk najvyššieho súdu č. 52/1996). Obdobne, ak doručienka zásielky určenej adresátovi do vlastných rúk, ktorá bola uložená na pošte, obsahuje iba jeden podpis poštového doručovateľa, nemá povahu verejnej listiny, pretože neobsahuje všetky predpísané náležitosti (C.H. BECK č. RNs C 155/2001). V prípade náhradného doručovania je uvedeným ustanovením konštruovaná právna fikcia, že účinky doručenia písomnosti nastanú ex lege po uplynutí stanovenej doby aj voči tomu, kto písomnosť fakticky neprevzal. Právna fikcia je právno-technický postup, pomocou ktorého sa považuje za existujúcu situácia, ktorá je zjavne v rozpore s realitou a ktorá dovoľuje, aby z nej boli vyvedené odlišné právne dôsledky než tie, ktoré by plynuli iba z konštatovania faktu. Účelom fikcie v práve je posilniť právnu istotu. Právna fikcia, ako nástroj odmietnutia reality právom, je nástrojom výnimočným, striktno určeným pre naplnenie tohto jedného z hlavných ústavných postulátov právneho poriadku v podmienkach právneho štátu. Aby mohla právna fikcia svoj účel naplniť (dosiahnutie právnej istoty), musí rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spája. Ak nie sú všetky právne náležitosti splnené, súd nie je oprávnený naplnenie fikcie konštatovať. V zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy možno štátnu moc uplatňovať len v prípadoch a stanovených medziach spôsobom, ktorý ustanoví zákon (m.m. I. ÚS 119/07).“

39. V neposlednom rade považuje najvyšší súd za potrebné poukázať aj na zmenu legislatívnej úpravy, keď fikcia doručenia nastávajúca tretím dňom uloženia zásielky na pošte bola nahradená úpravou, keď písomnosť sa považuje za doručenú až dňom vrátenia nedoručenej zásielky správnomu orgánu (ak si adresát nevyzdvihne písomnosť počas jej uloženia na pošte). Nová právna úprava (účinná od 01.07.2017) teda zohľadňuje skutočný deň prevzatia písomnosti v priebehu celej úložnej lehoty. Aj s poukazom na dôvodovú správu k uvedenej zmene ustanovenia § 24 Správneho poriadku, tak ako z nej citoval žalovaný v kasačnej sťažnosti, v ktorej sa výslovne konštatuje, že súčasná právna úprava fikcie doručenia do vlastných rúk (teda právna úprava účinná do 30.06.2017) je voči občanom Slovenskej republiky - ako adresátom písomností správnych orgánov - nespravodlivá, možno mať za to, že zmena

judikatúry najvyššieho súdu v otázke posudzovania náhradného doručenia bola dôvodná.

40. V prejednávanej veci je nepochybné, že v priebehu odbernej lehoty, a to dňa 14.12.2015, si žalobkyňa zásielku, ktorej obsahom bolo rozhodnutie Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru č. V5773/2015-23 zo dňa 18.11.2015 o zastavení katastrálneho konania, na pošte reálne prevzala. V danom prípade doručenia, náhradné doručenie a aj reálne doručenie, preukazuje jedna a tá istá doručienka. Z doručienky je zrejmé, že došlo ku konkurencii spôsobov doručovania zásielky tým, že v priebehu odbernej lehoty si adresát zásielku reálne prevzal, pokiaľ doručienka z ktorej správny orgán vychádza, preukazuje súčasne reálne doručenie, správny orgán skutočnosti týkajúce sa náhradného doručenia neskúma. Náhradné doručenie je iba subsidiárnym prostriedkom doručovania písomností, jeho okolnosti musia byť riadne preukázané, spravidla vyžaduje ďalšie dokazovanie. Uprednostnenie náhradného doručenia na základe toho istého dôkazného prostriedku nemožno považovať za ústavne konformné podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR v spojení s čl. 46 ods. 2 Ústavy SR. (Z rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Sžp/6/2013 zo dňa 17.09.2013).

41. S poukazom na uvedené, najvyšší súd v súlade s názorom krajského súdu dospel k záveru, že lehota 15 dní na podanie odvolania začala žalobkyni plynúť dňom 15.12.2015 a uplynula dňom 29.12.2015, a preto odvolanie žalobkyne, ktoré bolo osobne doručené na orgán verejnej správy dňa 22.12.2015 bolo podané včas a je povinnosťou žalovaného správneho orgánu o ňom meritórne rozhodnúť.

42. Vzhľadom na to, že žalobkyňa zásielku reálne prevzala, čo jej pri posúdení doručenia skutočnosť majúca prednosť pred uplatnením inštitútu náhradného doručenia, najvyšší súd konštatuje, že v prejednávanej veci nebol dôvod skúmať splnenie podmienok pre náhradné doručenie a teda dodržanie zákonného postupu pri doručovaní písomností, keďže žalobkyňa namietala, že doručovateľ po prvom neúspešnom pokuse o doručenie ju žiadnym spôsobom neupovedomil, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu.

43. K námietke žalovaného, že krajský súd rozhodol nad rozsah žaloby, najvyšší súd uvádza, že sa nejedná o preskúmanie napadnutého oznámenia žalovaného nad rámec žalobných dôvodov, keď krajský súd zrušil napadnuté oznámenie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia otázky doručovania žalovaným. Najvyšší súd zistil, že splnenie zákonných podmienok pre vznik fikcie doručenia bolo hlavnou žalobnou námietkou žalobkyne, a aj keď výslovne žalobkyňa nenamietala skutočnosť, že reálne prevzatie zásielky má mať prednosť pred fikciou doručenia, v žalobe namietala nedodržanie zákonného postupu pre možnosť vzniku fikcie doručenia (ktorý už z dôvodov uvedených nebolo potrebné vo veci skúmať), pričom svoju argumentáciu v žalobe oprela okrem iného aj o nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 65/2010-49 z 27.10.2010, z ktorého odvodzoval svoj právny názor aj najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach týkajúcich sa náhradného doručovania, na ktoré odkazoval krajský súd v napadnutom rozsudku. Kasačný súd má za to, že krajský súd nevybočil z rámca súdneho prieskumu tak ako bol definovaný žalobnými bodmi.

44. Najvyšší súd nepovažuje za dôvodnú ani námietku žalovaného o nevykonateľnosti rozsudku krajského súdu, pretože vlastníkom predmetných nehnuteľností je už spoločnosť MH Invest, s. r. o. Správne súdnictvo je v zásade založené na prieskume rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktoré už nadobudli právoplatnosť. Ich prieskum však nie je len deklarátorný, bez reálnej možnosti nápravy. V prípade ak správny súd dospeje k záveru o nezákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, takéto rozhodnutie zruší a správny orgán sa musí vecou znova zaoberať. Konštrukcia žalovaného popiera účel správneho súdnictva, podanie žaloby by vo svetle jeho argumentácie malo len čisto formálny charakter a nezákonný postup správneho orgánu by bol nepostihnuteľný, či nenapraviteľný. Žalovaný je povinný rešpektovať zrušujúci rozsudok krajského súdu a rozhodnúť meritórne o podanom odvolaní žalobkyne. Najvyšší súd uvádza, že krajský súd zrušil v podstate procesné rozhodnutie žalovaného nezaoberajúce sa meritom veci. Vec sa vracia do štádia odvolacieho konania na správnom orgáne. V tejto súvislosti je bezpredmetná aj námietka žalovaného, že v porovnateľných konaniach správny súd zamietol žaloby spoločnosti Poľnohospodárka pôda, s. r. o.. Aj keď sa jedná o porovnateľné veci, pokiaľ ide o predmet konania na správnom orgáne, najvyšší súd zdôrazňuje, že v súdnom konaní sa nejedná o totožnú, či

obdobnú vec, pretože v prejednávanej veci (na rozdiel od konaní vo veciach žalôb podaných spoločnosťou Poľnohospodárka pôda, s. r. o.) správny súd nepreskúmaval konečné rozhodnutie Okresného úradu o odvolaní účastníka konania, ale len oznámenie, ktorým okresný úrad upovedomil účastníka konania o nedodržaní lehoty na podanie odvolania.

45. Žalovaný tiež namietal, že nedošlo k účinnému späťvzatiu žaloby v časti o preskúmanie rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru č. V 5773/2015-23 zo dňa 18.11.2015, nakoľko späťvzatie nebolo urobené písomne, ale len ústne na pojednávaní pred krajským súdom. Z ustanovenia § 56 ods. 1 Správneho súdneho poriadku vyplýva, že v konaní pred správnym súdom možno podanie urobiť písomne, a to v listinnej alebo elektronickej podobe. Najvyšší súd má za to, že citované ustanovenie nevylučuje možnosť účastníkov konania prednášať niektoré svoje návrhy ústne na pojednávaní pred súdom. Takýto úkon účastníka nie je len ústnym podaním bez náležitej formy, ako sa domnieva žalovaný, ale ide o ústne podanie zachytené v písomnej podobe v zápisnici o súdnom pojednávaní, takýto úkon je urobený priamo pred súdom, a preto mu nemožno odoprieť náležitú vážnosť a dôsledky. V prejednávanej veci žalobca na pojednávaní pred krajským súdom vzal späť žalobu v časti o preskúmanie rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru č. V 5773/2015-23 z 18.11.2015, pričom tento úkon je zachytený písomne v zápisnici o pojednávaní. Nejedná sa o úkon žalobcu, ktorý by podliehal schváleniu, či potrebe vyjadrenia zo strany žalovaného správneho orgánu, preto má najvyšší súd za to, že krajský súd postupoval správne, keď na tento úkon žalobcu prihliadol a konanie v uvedenej časti zastavil. Najvyšší súd tiež poukazuje na to, že žalovaný bol na pojednávaní pred krajským súdom osobne prítomný, o späťvzati žaloby mal teda priamu vedomosť. Z kasačnej sťažnosti ani nie je zrejmé, ako mala táto namietaná skutočnosť poškodiť žalovaného na jeho právach, teda z akého dôvodu žalovaný považuje zastavenie konania za rozhodnutie súdu vo svoj neprospech.

46. Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na závery uvedené vyššie považoval námietky žalovaného vznesené v kasačnej sťažnosti za nedôvodné, a preto kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú podľa § 461 Správneho súdneho poriadku zamietol.

47. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že žalobkyni ich náhradu voči žalovanému (sťažovateľovi) priznal z dôvodu jej úspechu v kasačnom konaní (§ 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 Správneho súdneho poriadku).

48. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyselne (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.